

AFGIFTEKANTOOR
8400 - OOSTENDE 1
P.408954

MAANDBLAD

MAART 2005

V.U. Omer Vilain - Rogierlaan 38/11 - 8400 Oostende

DE PLATE

VERSCHIJNT NIET IN JULI EN AUGUSTUS

lid van de unie der belgische periodieke pers

maritiem tijdschrift

Neptunus v.z.w.

Postbus 17

8400 Oostende

Tel. en Fax: **059/80.66.66**

e-mail: **vzw.neptunus@pi.be**

Neptunus een Belgisch Maritiem tijdschrift

Met informatie

..... over de **Marine**

..... over de **koopvaardij**

..... over **vreemde oorlogsbodems**

..... over ons **maritiem verleden**

..... over de **havenactiviteiten** en

over nog zoveel meer **interessante maritieme aangelegenheden**

Abonneer U

of schenk uw vrienden of kennissen een abonnement

Jaarlijks abonnement: **€ 15**

Beschermd abonnement: **€ 20**

Weldoend abonnement: **€ 30**

te storten op rekening **473-6090311-30**
van Neptunus, Postbus 17, 8400 Oostende

DE PLATE

TIJDSCHRIFT VAN DE KONINKLIJKE HEEM- EN GESCHIEDKUNDIGE KRING
"DE PLATE" (V.Z.W.) - OOSTENDE.

Prijs Cultuurraad Oostende 1996.

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming.

Aangesloten bij de CULTUURRAAD OOSTENDE en HEEMKUNDE WEST-VLAANDEREN.

Statuten gepubliceerd in de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 16 juni 2004.

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen en weerspiegelen niet noodzakelijk de opinie van de Kring.

Tekstovernamen toegelaten na akkoord van auteur en mits vermelding van oorsprong.

Ingezonden stukken mogen nog NIET gepubliceerd zijn.

De auteurs worden er attent op gemaakt dat bij elke bijdrage een bronvermelding hoort.

JAARGANG 34

NUMMER 3

MAAND maart 2005

Prijs per los nummer: € 1,50

IN DIT NUMMER

- blz. 72: **F. COOPMAN:** Vier Oostendse vrouwen naar de Olympische Spelen van Londen 1948 (addendum).
- blz. 76: **S. VAN DAELE:** Oproep Flobert Club beantwoord.
- blz. 78: **M. CAPON:** In memoriam Joris Verbrugge, pastoor-emeritus van Raversijde.
- blz. 80: **O. VILAIN:** Het Negerdorp.
- blz. 82: **S. VAN DAELE:** De gastronomische weekends in het Casino-Kursaal van Oostende (deel 3).
- blz. 85: **M.-W. SERRUYS:** 90 jaar oud en springlevend. Moeder Oostendse, een Oostendse studentenclub in Leuven (1912-2002) (slot).
- blz. 90: **R. JANSOONE:** Oostende en de zeevisserij tijdens de Eerste Wereldoorlog (12).

KONINKLIJKE HEEM- EN GESCHIEDKUNDIGE KRING DE PLATE

Correspondentieadres : Heemkring De Plate, Langestraat 69, 8400 Oostende.

Verantwoordelijke uitgever: Omer VILAIN, Rogierlaan 38/11, 8400 Oostende.

Hoofdredacteur: Jean Pierre FALISE, Hendrik Serruyslaan 78/19, 8400 Oostende.

Rekeningen : 380-0096662-24

750-9109554-54

000-0788241-19

Het Bestuur

Erevoorzitter:

August VAN ISEGHEM, Ijzerstraat 1, 8400 Oostende.

Voorzitter:

Omer VILAIN, Rogierlaan 38/11, 8400 Oostende, tel. 059709205.

Ondervoorzitter:

Walter MAJOR, Kastanjelaan 52, 8400 Oostende, tel. 059707131.

Secretaris:

Nadia STUBBE, Blauwvoetstraat 7, 8400 Oostende, tel. 059800289

E-mail: de.plate@pandora.be

Penningmeester:

Jean Pierre FALISE, Hendrik Serruyslaan 78/19, 8400 Oostende, tel. en fax 059708815.

E-mail: falise.jp@scarlet.be

Leden:

Ferdinand GEVAERT, Duinenstraat 40, 8450 Bredene.

August GOETHAELS, Stockholmstraat 21/10, 8400 Oostende.

Freddy HUBRECHTSSEN, Gerststraat 35A, 8400 Oostende.

Simone MAES, Hendrik Serruyslaan 78/19, 8400 Oostende.

Valère PRINZIE, Euphrosina Beernaertstraat 48, 8400 Oostende.

Emile SMISSAERT, Hendrik Serruyslaan 4/9, 8400 Oostende.

Gilbert VERMEERSCH, Blauw Kasteelstraat 98/2, 8400 Oostende.

Koen VERWAERDE, A. Chocqueelstraat 1, 8400 Oostende.

Schreven in dit nummer:

François COOPMAN: Wilgenlaan 38, 8400 Oostende.

Serge VAN DAELE: Coupurestraat 7, 8450 Bredene.

M. CAPON: Westlaan 9, 8400 Oostende.

Omer VILAIN: Rogierlaan 38/11, 8400 Oostende.

Michaël-W. SERRUYS: Magdalenasteenweg 27/2, 1000 Brussel.

Roger JANSOONE: Eikenlaan 12, 8480 Eernegem.

FEBRUARI ACTIVITEIT

De Koninklijke Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate, Oostende, heeft de eer en het genoegen zijn leden en belangstellenden uit te nodigen tot de volgende avondvoordracht op

donderdag 31 maart 2005 om 20 uur

in de Conferentiezaal van de V.V.F., Dr. L. Colensstraat 6, 8400 Oostende.

Onderwerp: **DE OOSTENDSE KRANTEN**

Spreker: dhr. **Omer VILAIN**

Het is reeds 190 jaar geleden dat het eerste Oostendse krantje verscheen. Sindsdien zijn er na "La Feuille d'Ostende" tientallen kranten en tijdschriften in onze stad verschenen en verdwenen.

Wie beter dan onze voorzitter dhr. Omer VILAIN kan er ons komen over vertellen?

Als hoofdbibliothecaris van de Stadsbibliotheek en zelf schrijver van honderden artikelen, heeft de pers hem altijd geïnteresseerd. De wijze van uitgeven, het doel, de taal, de medewerkers, de inbrengt in het economisch leven alsook in de politiek van Oostende.

Met voorbeelden en anekdoten zal dhr. Omer VILAIN een kleine overzichtelijke historiek schetsen van de Oostendse kranten en andere tijdschriften die Oostendenaars misschien nooit gekend hebben of vergeten zijn.

Een avond om niet te missen en zoals steeds is de toegang vrij en kosteloos voor alle belangstellenden.

Men zegge het voort!

Vier Oostendse vrouwen naar de Olympische Spelen van Londen 1948 (addendum)

door François COOPMAN

Toen ik mijn artikel i.v.m. de Olympische Spelen van Londen 1948 voorbereidde had ik gehoopt het artikel te kunnen laten verschijnen in "De Plate" vóór de aanvang van de Olympische Spelen van 2004. Doch documentatie en foto's i.v.m. de Oostendse keurturnsters, mij beloofd, bleven achterwege zodat mijn artikel (De Plate, 2004-244 e.v.), zonder foto's van de Belgische turnploeg, onvolledig was.

Een week na het verschijnen van mijn artikel was er toch een turnenthousiast, nl. "Dries" DEGRYSE, ex-turner en gewezen bestuurslid van O.T.V. Noordzee die mij een tweetal foto's en wat documentatie ter beschikking stelde en mij voorstelde ze te laten publiceren als aanvulling op mijn vorig artikel. Dank zij de medewerking van "Dries", waarvoor ik hem dankbaar ben, kan ik hiermee mijn artikel vervolledigen.

Het Belgisch kampioenschap keurturnen 1947 voor dames zou beslissend zijn voor het samenstellen van de Olympische ploeg en onder grote belangstelling ging dit turnfestival door op zondag 22 augustus 1947 in de instellingen van "Ostende Plage" op het "groot strand". Zestien kandidaten, waaronder vier Oostendse keurturnsters waagden hun kans en twee ervan, nl. Mej. DEGRYSE en Mej. VANDERWAL (1) plaatsten zich respectievelijk 4^e en 6^e en waren dus geplaatst voor het optreden in Londen. Twee andere Oostendse turnsters moesten zich tevreden stellen met een 12^e en een 16^e plaats (2).

In het tijdschrift van de Belgische Turnbond, nl. "Turnleven", verscheen de volgende aanmoediging:

Aan onze Olympische Keurploeg

Onder de kundige leiding van Mevr. Moens hebben onze keurturnsters Zondag na Zondag maandenlang gewerkt. Nu werd de Olympische ploeg vastgesteld.

Het is de beste, die we voor 't oogenblik kunnen bijeenbrengen.

Heeft ze kansen te Londen? Hoor ik u vragen.

Wij denken van ja, alhoewel 't moeilijk is de andere ploegen te beoordelen, waarvan men nooit de prestaties kon zien.

Op de zifting was niet alles perfect. Vele kleine fouten zullen nog moeten verbeterd worden om tot olympische volmaaktheid te komen, doch onze dames hebben nog vertien dagen tijd; en zullen die wel gebruiken, om hun training te volmaken.

Zij moeten nochtans niet uit het oog verliezen, dat de zegepraal zoo maar niet voor 't grijpen zal zijn.

Indien onze ploeg onze kleuren wil doen zegevieren, dan zal ze moeten werken met veel wilskracht, veel moed en veel kalmitte.

Veel kalmitte vooral, want de zenuospanning zal voor onze turnsters de moeilijkste taak wezen. Laat ons hopen dat zij ze met de glimlach volbrengen.

Onze ploeg vertrekt met ons vol vertrouwen. Wij zijn overtuigd, dat zij haar man zal staan, in deze wereldcompetitie.

Als tolk der eensluidende gevoelens van de Belgische turners, wenschen wij haar: Goede reis en veel sukses!

TURNLEVEN.

Vanwege het "Technisch Bondscomité" ontvingen de deelnemers nog een persoonlijke brief met het uit te voeren programma op de Olympische Spelen:

1. Een vrije oefening op muziek, gezamenlijk uit te voeren door de 8 turnsters die de ploeg uitmaken.
2. Een oefening met tuigen op muziek, insgelijk uit te voeren door de ganse ploeg.
3. Een voorgeschreven oefening op de evenwichtsbalk.
4. Een oefening naar keus, op de evenwichtsbalk.
5. Een voorgeschreven oefening aan de zwaaiende ringen.
6. Een voorgeschreven sprong over het paard met bogen - hoogte paard: 1,50 m. Hoogte van de wipplank: 0,40 cm.
7. Een sprong naar keus over het paard met of zonder bogen.

"De Bond dringt er ten stelligste op aan opdat de aangewezen turnsters regelmatig op de bijeenkomsten zouden aanwezig zijn. Zij zijn volledige gehoorzaamheid verschuldigd aan hun leidster, Mevr. MOENS."

Met dank aan Mevr. Germaine DEJONGHE (geboren VANDERWAL) en "Dries" DEGRYSE voor hun spontane medewerking zonder dewelke dit artikel niet had kunnen verschijnen.

NOTEN

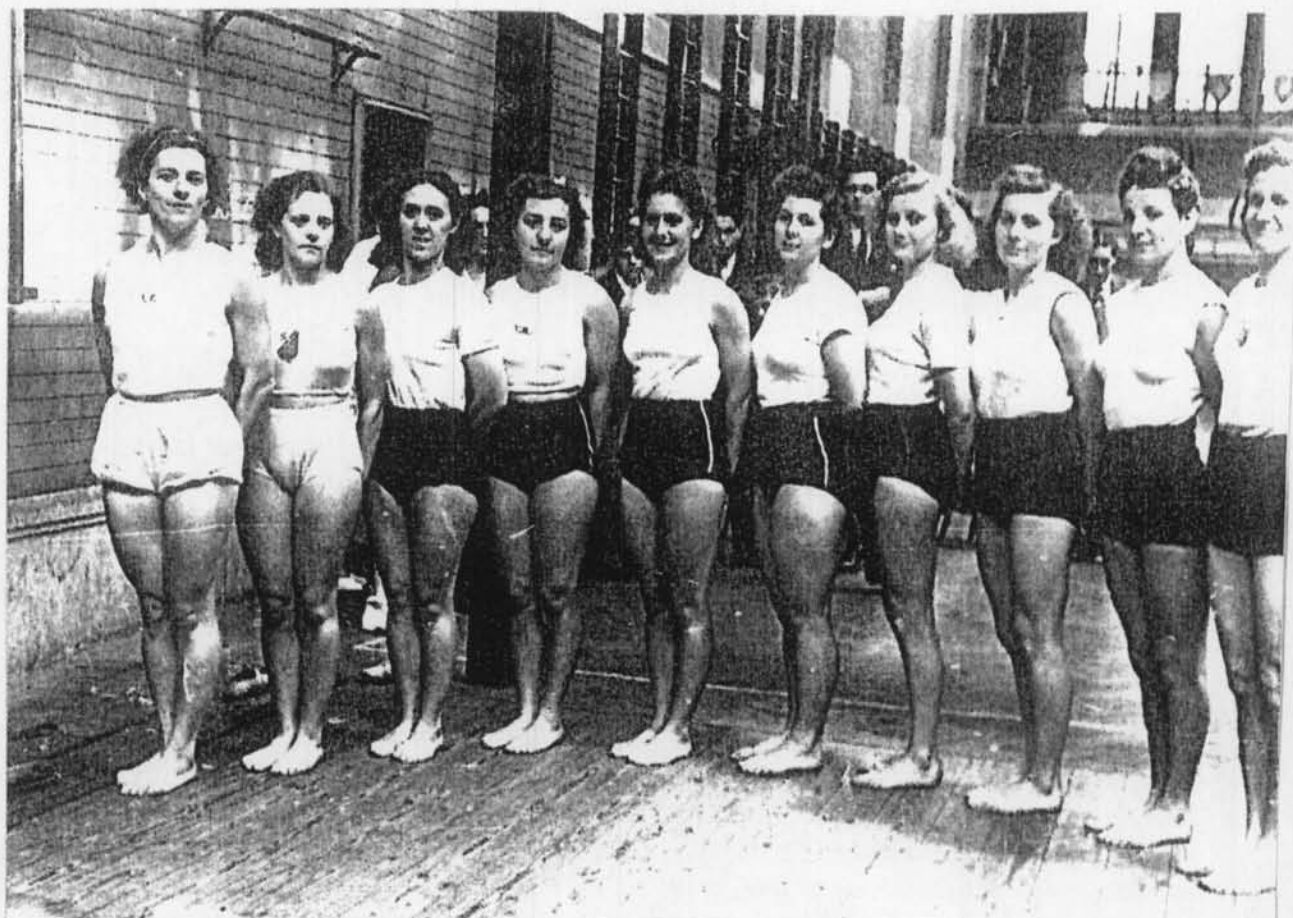
- (1) Wegens persoonlijke redenen diende Mej. G. VANDERWAL zich terug te trekken uit de Belgische ploeg, zij werd vervangen door Mej. M.L. INGHELBRECHT.
Terloops nog even vermelden dat Mej. VANDERWAL, echtgenote van C. DEJONGHE, moeder van 5 sportieve zonen, nog altijd actief lid is van O.T.V. Noordzee. Jaarlijks treedt zij nog op ter gelegenheid van het Galafeest van deze bloeiende turnvereniging, wel is waar niet met de keurturnsters doch met de Dames A!

- (2) Uitslag Oostendse keurturnsters:

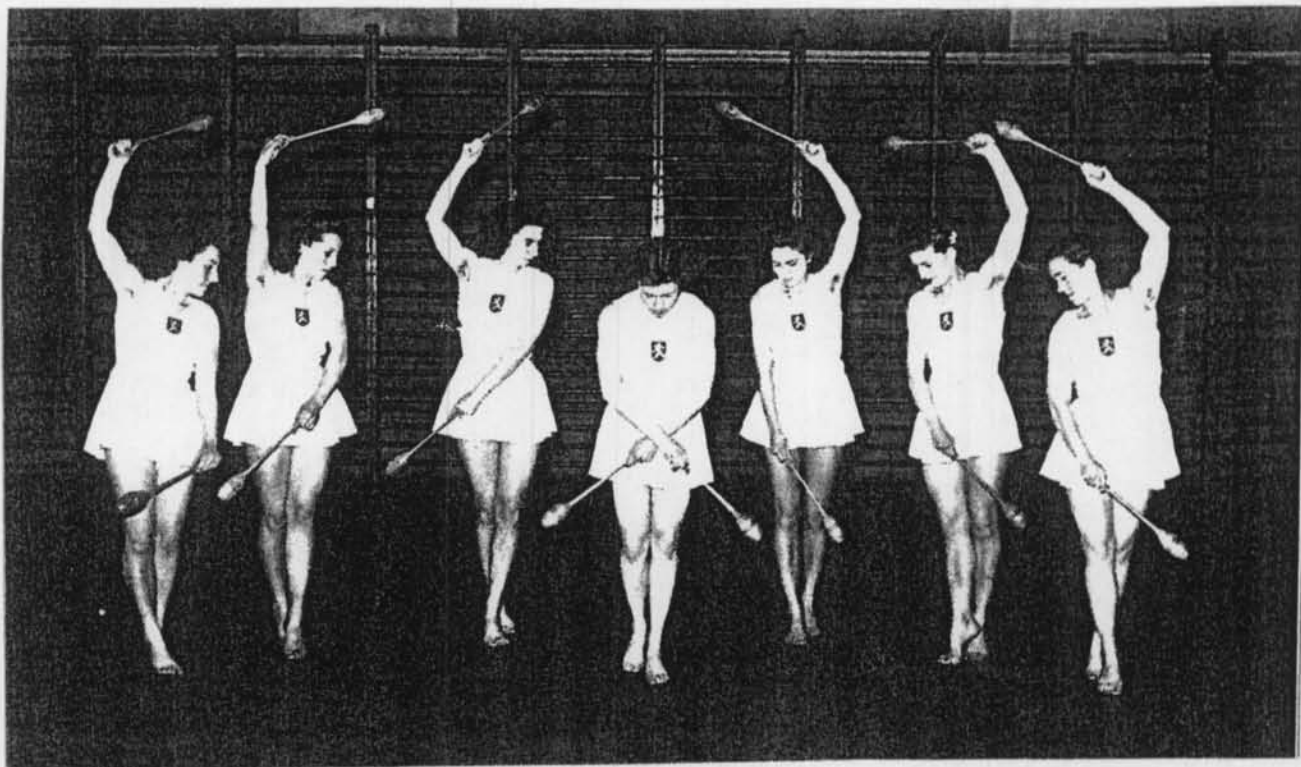
4 ^e Mej. DEGRYSE	142 punten
6 ^e Mej. VANDERWAL	136,9 punten
12 ^e Mej. INGHELBRECHT	129,9 punten
16 ^e Mw. MONGARE	124,1 punten

Mevr. MOENS (uit Willebroek) behaalde met 153 punten de kampioenstitel.

Tien kandidaten voor acht plaatsen

Van links naar rechts: Mw. MOENS - Mej. VAN BETS - Mw. FRANKIN - Mej. DEMAYER -
Mej. SCHUMACHER - Mej. JORDAENS - Mej. BOUDEWIJNS - Mej. DEGRYSE - Mej.
INGHELBRECHT - Mw. DELOOZE

Gratie, sierlijkheid en elegantie liggen aan de basis van het succes van de keurturnsters

She flies through the air
With the greatest of ease
A daring young girl on the flying trapeze

Germaine VANDERWAL in volle actie!

OPROEP FLOBERT CLUB BEATNWOORD

door Serge VAN DAELE

Enige tijd geleden kocht ik op de rommelmarkt van Mariakerke een zilveren koffielepeltje met de gravure "Flobert Club d'Ostende".

Het intrigeerde mij, temeer omdat ik er in de beginfase niets over vond in de Oostendse geschiedschrijving.

In het maandblad van de "Plate" van december 2004, deed ik dan ook een oproep naar eenieder die mij inlichtingen kon verschaffen.

Groot is mijn verwondering dat ik zo veel reacties gekregen heb op die oproep. Vele schriftelijke reacties en losse telefoontjes kwamen toe. Vooral mijn vraagstelling of de Flobertclub soms geen wulpse entertainmentclub was in de Van Iseghemlaan in het interbellum lokte veel grappige commentaren uit. Zoals: "in de Van Iseghemlaan werd het zilverwerk niet gegraveerd, maar de mannen werden gearrangeerd" en volgende : "koffielepels hadden ze niet nodig in de Van Iseghemlaan, ze roerden daar met de vinger"!!

Ik heb mijn opgedane kennis dan ook gebundeld in volgend artikel.

Nicolas Flobert(Parijs 1819-Gagny 1894) Frans geweermaker.

Hij werd bekend door de uitvinding van een karabijn en van verschillende typen pistolen, zeer licht van uitvoering en over het algemeen met een gladde loop, voor oefeningen in het schieten op open of overdekte schietbanen.

Met de naam "Flobert" duidt men thans meestal een geweer, buks of patroon aan geconstrueerd naar het systeem 'Flobert'.

De betekenis van "Flobert" in de ontwikkeling van de moderne wapens is voornamelijk zijn uitvinding van de geweerpatroon voor achterladers.¹

Dat het hier om een karabijn en/of schuttersvereniging gaat is nu wel duidelijk.

Toch vond ik de aanduiding "d'Ostende" niet onmiddellijk terug.

In het boekje 'Kent U ze nog ... de Oostendenaars?' van Y. Vyncke blz 41 staat er een foto leden van de Flobertclub, waaronder Adhémar Gérard. Zijn zoon leeft nog en is nu 92 jaar; hij was de oud-apotheker van "De Olifant", Kerkstraat/Hoek Witte Nonnenstraat.

Maar er wordt in het artikel gesproken van de Flobert club "Patria" 1925, Flobert club du Littoral 1921, Flobert club de l'Union 1924 maar geen Flobert club d'Ostende?

Er waren nogal wat schuttersverenigingen in Oostende. Zo vonden wij nog 'de Verenigde Karabijschutters 1922', Schuttersvereniging 't Scherp Oog 1926', 'Les Carabiniers 1926',

Les Floberistes 1890.

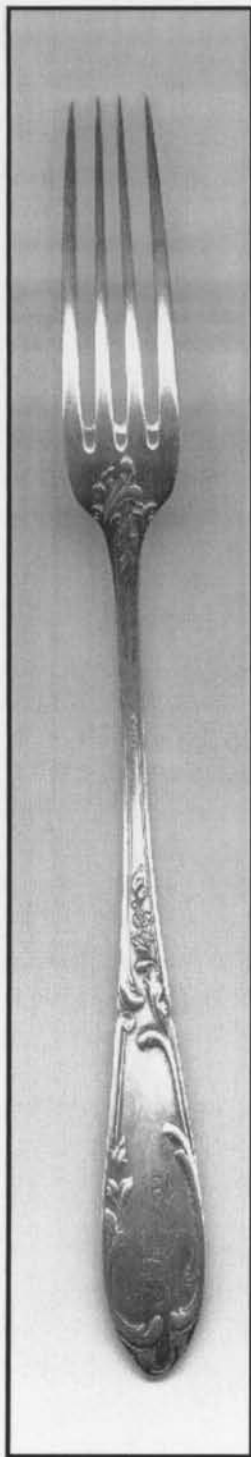
Ook O. Vilain wist via zijn boekje 'Langs de Oostendse kateien' op blz 59 te vertellen dat er in het heemmuseum van 'De Plate' een maatschappijvaandel aanwezig is van de "Flobert Club du Littoral" van 1923. Daarop zijn 2 gekruiste karabijnen achter 3 naast elkaar geplaatste schietschijven te zien. Van deze maatschappij is er nog een kleiner vaandel waarop men twee gekruiste geweren achter één schietschijf en het jaartal 1924 ziet.

Ook op 'Open Monumentendag 2003' met als thema 'Steen' stelde "De Plate" een sierbord van de Flobert Club de Littoral 1923 ten toon.

¹ Standaard Encyclopedie 1967- deel 5-p.294

In de Echo d'Ostende n°123- mardi 24 octobre 1899 lezen wij:

TIR A LA CARABINE FLOBERT

«Hier soir en son local 'Aux Armes de la Ville', rue St.Sébastien nr 23, la société 'KONINGSVRIENDEN', a donné son premier tir de l'hiver. Cette société est la plus ancienne de la ville et toujours la première à ouvrir la série des tirs d'hiver.»

Maar nog altijd geen 'Flobert Club d'Ostende'

Een kerstgeschenk viel uit de hemel toen op kerstdag een vriendelijke mevrouw mij opbelde.

Zeer welsprekende vroeg de dame me of ik lid ben van 'De 'Plate' en of ik de viering van het 50-jarig bestaan van 'De Plate' had meegemaakt..

Ja dat had ik, en het ijs was gebroken.

Mevr De Meester wist mij te vertellen dat haar vader 'Julien De Meester' ,de Oostendse pionier van de radiofonie, lid was van deze schuttersclub. Het vast vergaderlokaal was gelegen in de Kerkstraat.

Als beloning voor prestaties van de schietoefeningen kon men sparen voor het zilveren servies. Aldus werden er koffielepels, vorken en soeplepels in roulatie gebracht. Dergelijk bestek is nog steeds in het bezit van Mevr Vandermeulen! Bemerkt het prachtig leliemotief, gebruineerd met de hand op de vork!

Er werden nooit messen aangeschaft, want dit was tegen de etiquette van de vriendschap, in een vereniging waar met wapens werd gewerkt!

Ik ontving ook een menukaart van de 'Cercle Les Flobertistes'

Het banket ging door op 13-12-1890.

In welk hotel het banket doorging kon ik niet achterhalen maar zeker is, dat het in Oostende was.

Een menukaart, enkele postkaarten en memorabilia ben ik rijker geworden dank zij mijn opzoekingswerk. Die heerlijke gastronomische geschiedenis van Oostende (die amper ontgonnen is) waar nog zoveel te ontdekken valt en zoveel over te vertellen is....

Hartelijk dank aan de Heer O. VILAIN, de Heer en Mevrouw R. TIMMERMANS voor het vele opzoekingswerk en de Heer en Mevrouw VANDERMEULEN-DEMEESTER voor de gezellige causerie.

IN MEMORIAM JORIS VERBRUGGE, PASTOOR-EMERITUS VAN RAVERSIJDE

door Michel CAPON

Op zaterdag 24 juli 2004 vond in de dekenale kerk van Waregem de uitvaartplechtigheid plaats van de voormalige pastoor van de Sint-Rafaëlparochie van Raversijde, Joris VERBRUGGE. Hij overleed in het ziekenhuis van Kortrijk in de gezegende leeftijd van 87 jaar.

Wijlen Prins Karel (1903-1983), Graaf van Vlaanderen en wonende in Raversijde, heeft postuum zijn hartsvriend verloren. Het was pastoor VERBRUGGE die de prins overtuigde zijn kunstwerken te exposeren. De eerste tentoonstelling had plaats in de Brusselse kunstgalerij Racine in de Ravensteinstraat 34. Als de prins zich eenzaam voelde zocht hij altijd iemand die de leegte, zijn angst en zijn onzekerheid kon wegnemen. Hij zocht gezelschap en steun en die vond hij bij pastoor VERBRUGGE (1). Ook bij de relatieconflicten bemiddelde hij tussen de prins en bepaalde vriendinnen. De pastoor van Raversijde werd de grootste steun en toeverlaat van prins Karel. Samen frequenteerden ze tal van etablissementen in en rond Oostende.

Het was ook pastoor VERBRUGGE die de prins overhaalde zijn burens te inviteren. Vanop een oude afgedankte tennisstoel sloeg de Graaf van Vlaanderen zijn genodigden gade. Het feest eindigde steevast toen Prins Karel vastgesteld had dat iedereen meer dan voldaan was.

Joris VERBRUGGE werd in Versailles (Fr.) geboren op 1 april 1917 in volle wereldoorlog 1914-1918. Zijn vader was er directeur van een school voor Belgische vluchtelingen. Op een dag kreeg de school het bezoek van Koning Albert en Koningin Elisabeth en het feit dat de koningin de kleine Joris daar op haar schoot nam, zou een deel van zijn leven bepalen, zo bleek. In 1936 maakte hij de humaniora af aan het college in Waregem om dan filosofie te gaan studeren in Roeselare en theologie aan het Groot Seminarie te Brugge. Door Mgr. LAMIROY werd hij in 1942 priester gewijd, waarna hij leraar werd aan het Vrij Technisch Instituut te Waregem en dit tot 1952. In de maand september van voornoemd jaar werd hij aangesteld als medepastoor te Woumen om dan in 1967 pastoor te worden in Raversijde. Een nieuwe parochie, Sint-Rafaël, in volle expansie en dicht bij zee.

Pas in Raversijde aangekomen ontmoette de priester Prins Karel. Het gesprek over het feit dat Koningin Elisabeth hem in Versailles op de schoot gekoesterd heeft, boeide de Prins en heeft eigenlijk geleid tot een grote boezemvriendenrelatie. Die duurde 17 jaar, tot Prins Karel op woensdag 1 juni 1983 overleed.

Pastoor VERBRUGGE was in Raversijde een graag geziene herder. Tevens werd hij geroemd als uitstekend wijnkenner. Zelfs de televisie heeft van zijn kennis kunnen genieten. In 1984 ging hij op rust. Alhoewel zijn domicilie in Waregem (waar zijn familie leefde) gevestigd was, bleef hij in Raversijde hoek Zeedijk357/Westlaan resideren.

(1) Michel Capon: Prins Karel, seigneur van Raversijde (Antwerpen: The House of Books, 2003), p. 159.

Van links naar rechts: Johny MONTEYNE, E.H. Joris VERBRUGGE, Michel CAPON.
Foto van 21 oktober 2003 ter gelegenheid van de voorstelling van het boek "Prins Karel, seigneur van Raversijde" in het Huis Perez de Malvenda, Wollestraat te Brugge.
Pastoor VERBRUGGE was toen 86 jaar (foto Guido WALTERS).

E.H. Raf VERBRUGGE, Prins Karel, E.H. Joris VERBRUGGE, pastoor van Raversijde. Foto genomen in de pastorie van Raversijde (collectie M. CAPON).

HET NEGERDORP

door Omer VILAIN

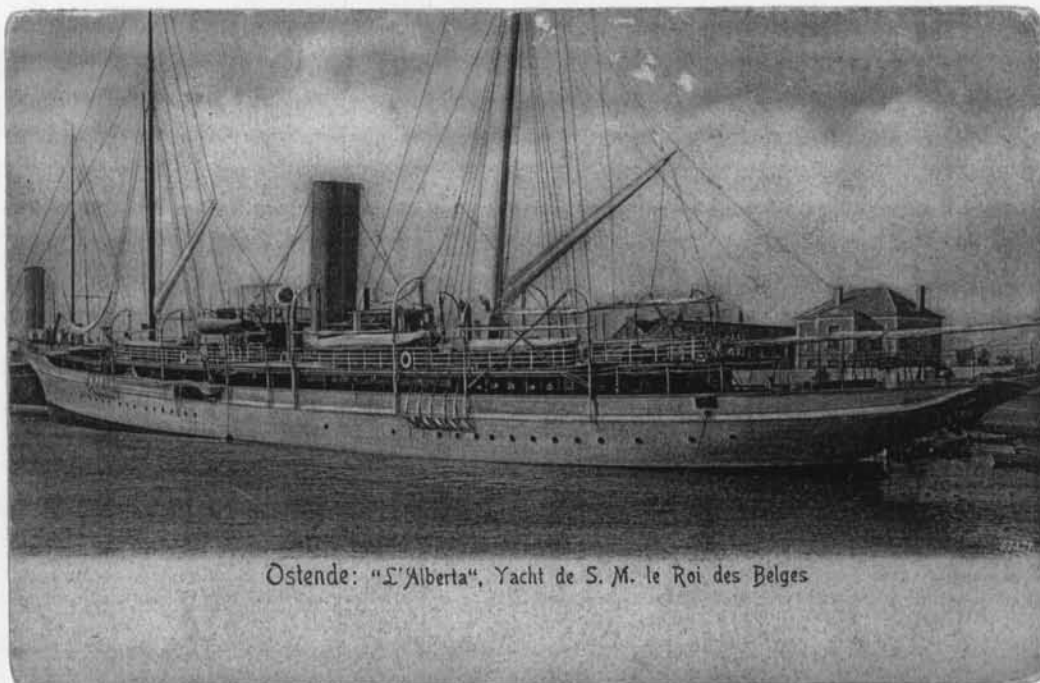
Met veel belangstelling hebben wij het heemkundig werkje van Rudolf WEISE over "De Schorre van Lissemeris en de Oude Vuurtorenwijk" gelezen (zie aankondiging in tijdschrift "De Plate", november 2004, blz. 252)

Het is een vlot geschreven werkje en ook goed gedocumenteerd. Toch zou ik graag een aanvulling willen doen bij de paragraaf "Het Negerdorp" (pag. 8).

De auteur schrijft: "Voor deze lapnaam, waarvan de juiste oorsprong ons onbekend is, wordt menige uitleg gegeven. De enen zeggen dat het was omdat er op de wijk kolenlossers en stokers woonden die er soms zo zwart bijliepen als negers. Anderen zeggen....".

Welnu, ik kan met zekerheid vertellen dat mijn grootouders langs Moeders kant, namelijk Cornelis ROBAEYS-ASPESLAGH met hun kroostrijk gezien van acht kinderen, aan de rand van de Vuurtorenwijk woonden. Hij was sasknecht en woonde in het Sashuis dat nabij de werkhuizen van het Zeewezen stond.

Daar lag geregeld het jacht, "de Alberta", van Koning Leopold II en dichtbij die plaats kwamen geregeld de eerste maaltboten die naar Engeland vaarden aanleggen om gereinigd te worden. Die schepen hadden allemaal stoomturbines en er moesten veel kolen gestookt worden. De vele rook veroorzaakte heel wat roet. De schouwvegers, die bijna allemaal in kleine huisjes op de Vuurtorenwijk woonden, hadden in die tijd geen mogelijkheid zich behoorlijk te wassen. Ze trokken 's avonds ongewassen en "cavezwart" naar huis. Ook hun ogen waren in de randen met stof van roet bekleefd zodat ze er uitzagen als schrikwekkende negers.

Ostende: "L'Alberta", Yacht de S. M. le Roi des Belges

Het jacht van Koning Leopold II dat steeds nabij het Sashuis gemeerd lag. Men ziet ook de witte muur van de werkhuizen van het Zeewezen. De haven is reeds verbreed geworden tussen 1900 en 1905 en de inwoners van de oude Vuurtorenwijk moesten langs het Sas en de de Smet de Nayerlaan gaan om naar "Stad" te komen, wat hun nog meer afzonderde van de Stad.

De kinderen van Cornelis ROBAYEYS liepen allemaal school bij de Zusters op het Hazegras en dit ongeveer tussen 1875 en 1890. Het Sashuis lag immers dicht bij het Hazegras, want het maritiem station was nog niet gebouwd. Er liep een brug die ongeveer aan de Oesterbankstraat uitkwam.

Soms gingen er mensen van "Stad" naar de Bredense duinen of op bedevaart naar het Bredense Kapelletje en dan was er kans dat ze die schouwvegers op hun weg tegenkwamen. Het waren ruwe mannen die vuile slavenarbeid moesten doen in zeer onhygiënische omstandigheden. Door hun uiterlijk kregen ze, vooral als de deemstering viel, het uitzicht van negers. Vandaar dat hun woonwijk de bijnaam van "Negerdorp" kreeg.

Mijn Moeder vertelde mij dat ze met haar klas en een Zuster van de Hazegrasschool soms een namiddag naar de zee nabij de Vuurtoren gingen. De Zuster, die enkel Frans sprak, kondigde aan: "Cet après-midi nous allons au Congo". De reden dat ze niet naar het Oostendse strand gingen was dat dit een te zedeloos gedoe was! Dus liever naar het Bredene-strand langs "Het Naigerdorp", zoals Rudolf WEISE schrijft naar het Oostendse dialect.

ENKELE WEETJES

- Tot 10 april loopt er in ons museum een tentoonstelling "Storm op de Zeedijk". Foto's van de Oostendse fotograaf Jean-Jacques SOENEN.
- Er is ook een album met foto's van de tentoonstelling te koop. Prijs € 19.
- De foto's van de viering 50 jaar Plate zijn te zien in een album aan de balie van het museum. Wie wil kan er ter plaatse bestellen. Prijs per foto: € 0,50.
- Onze vereniging beschikt sinds kort zelf over een eigen webstek: www.deplate.be
- Het e-mail adres van de vereniging is: plate.oostende@telenet.be

De gastronomische weekends in het Casino-Kursaal van Oostende (deel 3)

door **Serge VAN DAELE**

In het vorig nummer van de geschiedenis van de gastronomische weekends in het Oostendse Kursaal hebben wij de oorsprong (de toevallige creatieve ontdekking) van de weekends besproken. Daarbij hebben wij aangetoond dat het idee geboren werd ergens eind 1953. In de Kustbode van 25-12-1953 kwam er een eerste aankondiging.

Tijdens mijn onderzoek naar de juiste data kwam ik steeds met een lege periode te zitten tussen 1954 en 1956. Mevr De Ramée kon mij op de juiste weg helpen.

De reden van deze lege periode was dat de Kursaal, weliswaar geopend op 20-06-1953, nog niet operationeel genoeg was om grote banketten te organiseren.

De keukens werden maar afgewerkt in 1954. De aankoop van het vele zilverwerk liet op zich wachten tot begin 1955. Ook het nodige restaurantmeubilair was maar vanaf 1955 volledig op punt.

Foto links: broer en zus De Ramée. Het kloppend hart van de gastronomische weekends.

Wanneer een topkok vandaag vlug even de Thalys of de TGV neemt om op één dag een keukendemonstratie te geven

tussen Brussel en Parijs of Londen, en nog dezelfde avond terug voor zijn eigen fornuis staat wordt dit in onze huidige vluchtige consumptiemaatschappij als vanzelfsprekend gevonden maar anno 1954 was dit zeker niet het geval!

Het concept was volledig nieuw. Het was moeilijk om de eerste contacten te leggen en Franse koks te overtuigen om naar Oostende te komen. Het ging dan ook niet alleen over de chefkok alleen, maar meestal over een deel van de keukenbrigade en over een periode van 3 tot 4 dagen.

Niet evident in die tijd om zolang je zaak alleen te laten.

Mevr De Ramée wist mij te vertellen dat Victor De Ramée (de jongste van de 3 broers die allen werkzaam waren in het casino) verantwoordelijk was voor de prospectie. Meer dan een jaar werd er gezocht naar een eerste contact tussen een Franse topkok en Oostende.

Ook de toelevering van klasse-producten was een probleem. Bedenk dat de oorlog met moeite 10 jaar voorbij was en dat er kreeften, oesters, kaviaar naar Oostende moesten gebracht worden. Dit moest dan meestal per trein toekomen wat ook geen sinecure was en een grote organisatie vroeg.

Vandaar de redenen waarom men pas op eind 1955 de aankondiging in de wereld stuurde van een nieuw initiatief; namelijk "Kosteloze winterweekends te Oostende".

Men ging heel ver om de toerist naar het winterse Oostende te lokken.

De prijs om aan het "diner" deel te nemen bedroeg 400fr voor 2 personen.

Maar nu komt het wonderbaarlijk initiatief.

Door het kursaalbestuur werden volgende zaken aangeboden:

- Kosteloze logies in een eerste rangshotel; plus het ontbijt
- De gasten die per auto kwamen kregen 20 liter benzine BP
- De olie van de auto werd gratis vernieuwd door Garage Renault.

Er bestaat een prachtige tekening van W. Bosschem uit die tijd die de talrijke voordelen schetst. Ik hoop dat u ze door het kopiëren goed kunt volgen.

Van links naar rechts:

De gast komt binnen in het kursaal, wordt ontvangen door een piccolo en kan genieten van het gastronomisch buffet, een Chinees kijkt toe (1e banket). Met volle buik komen Mr en Mvr toe in het hotel waar ze niets moeten betalen (zéro, zéro) en dromen van hun voordelen die ze krijgen tijdens het weekend (spaarpotje).

De morgen nadien genieten ze van een lekker ontbijt terwijl hun auto van olie ververst wordt en gevuld wordt met benzine. Bemerkt de Franse aanduiding "gratuit".

Met veel gastronomische tam-tam werden dan toch op zaterdag 7 januari 1956 de allereerste gastronomische feesten in Oostende georganiseerd.

In een tijdspanne van 33 jaar zullen niet minder dan 604 (benaderend juist) weekends georganiseerd worden met een deelnemersaantal dat de 280.000 ruimschoots overschrijdt.

Van een initiatief gesproken!

De heer Tsuang Fout Liou was de eerste kok in het Oostendse kursaal die een gastronomische Ronde van China organiseerde.

Mr Liou was een gekende Parijse kok met een eigen zaak -New China-.

Hij was voorzitter van de Chinese Kamer van Koophandel in Frankrijk.

Zijn echtgenote was eveneens aanwezig op de opening.

Ik citeer hier de originele tekst van de advertentie:

“Zwaluwnesten, haaienvinnen, soja, gember en andere producten zijn op weg naar Oostende!

Het restaurant zal omgetoverd worden in een typisch Chinese sfeer en iedereen zal in de mogelijkheid gesteld worden deze nieuwe ongekennde gerechten te proeven, want Brillat-Savarin² heeft gezegd: de ontdekking van een nieuw gerecht dat onze eetlust gaande houdt en ons genot verlangt, is een veel belangrijker gebeurtenis dan de ontdekking van een ster. Daarvan ziet men er altijd al genoeg.

De Chinezen kennen een grote verscheidenheid in hun gerechten die even mooi zijn voor het oog als lekker voor de mond. Door de verschillende hongersnoden die in China heersten is de Chinees dikwijls verplicht geweest harmonieuze samenstellingen te bereiden, waar andere personen niet zouden aan denken."

Mr Liou Fou was eveneens eigenaar van 35 ha wijnbouwgronden in het Franse Pouilly-sur-Loire waar hij een uitstekende Pouilly-Fumé cultiveerde.

Het was deze wijn die men op het openingsbanket schonk.

Als aperitief lezen wij in de gastronomische kritieken van die periode dat er op het openingsgala

een roze cocktail geserveerd werd op basis van die Pouilly-Fumé, gemengd met een Chinese likeur. Een gedurfde creatie voor die tijd!

De verbroedering tussen China en de Franse gastronomie kon niet beter worden verwoord!

Arthur Vandenbrouck was de eerste chef-kok van het na-oorlogse Casino-Kursaal. Een correcte chef die leiding kon geven aan zijn personeel en die zelf veel initiatieven nam. Zo ligt hij aan de basis van de wedstrijden 'Prosper Montagnée' en 'Pol Roger' die ook georganiseerd werden in het Oostendse Kursaal.

Wij bemerken hem hier links op de foto, genomen in de keuken van het Kursaal. Let op de typische messenbeugel die de koks vroeger steeds bij zich hadden en de houten deuren van een muurkoelkast.

De "Ronde van China" startte op 7-1-1956 met

specialiteiten uit Shanghai.

Vervolgens volgden nog 5 weekends:

14-1-1956: specialiteiten uit Nanking, 21-1-1956: specialiteiten uit Peking, 28-1-1956: specialiteiten uit Tientsin, 4-2-1956: specialiteiten uit Kwantung, 11-2-1956: specialiteiten uit Hankow. Hier volgen enkele uittreksels uit de menu's, opgesteld in het Frans. Nu is de modale burger gewoon om een Chinees restaurant binnen te stappen maar in 1956 moet het een ware revelatie geweest zijn.

Go Luan Ha: les langoustines frites ; **Hi Huang Taon:** le potage au flan de poisson. **Sam Lie Taon:** le potage aux pousses de bambou; **Fun so taon:** le potage aux vermicelles. **Sui Kua:** les desserts chinois: **Man Ying Gai Ding:** le poulet au amandes, riz sautés.

Opmerkelijk is dat Mr Liou Fou constant weg en weer reisde tussen Oostende en Parijs om ieder weekend aanwezig te zijn op het gastronomisch festijn. In de beginperiode was er enkel een banket op zaterdagavond. Later is dat uitgebreid tot zaterdagavond én zondagavond.

De banketten waren vanaf de eerste avond een grandioos succes. Het startschot was gegeven en door de relaties in Parijs van Mr Liou Fou met toprestaurants kondigden de eerste Franse chefs zich reeds aan om naar Oostende te komen in de winter van 1956.

Meer in een volgend nummer.

² Brillat-Savarin: bekend 18de-eeuws culinair schrijver.

90 jaar oud en springlevend.

Moeder Oostendse, een Oostendse studentenclub in Leuven (1912-2002) (slot)

door Michaël-W. SERRUYS

Moeder Oostendse: haar werking en haar plechtigheden

Laten we nu, na de geschiedenis bekeken te hebben, de jaarlijkse werking van Moeder Oostendse bezien. Een studentenclub bestaat uit een tweetal soort leden, de commilitones of volwaardige leden en de schachten. Elk nieuw lid dat zich bij een studentenclub aanmeldt in het begin van het academiejaar, wordt een 'feut' genoemd. Officieel is deze persoon nog geen lid van de club, dat wordt hij pas na de 'doop'. Gedurende deze plechtigheid, die meestal eind november/begin december plaats heeft, wordt de feut op een ludieke manier als 'schacht' of kandidaat-lid in de club opgenomen. Dit doet hij door een aantal opdrachten te vervullen, een glas jus de wak (mengsel waar kervelsoep, ketchup, martini enkele van de vele ingrediënten zijn) te ledigen, een glas zeewater te drinken en tenslotte zijn eed van trouw aan de club te zweren met zijn hand op een vissenkop of een varkensschedel. De schacht krijgt tijdens de doop een 'clubnaam'. Deze clubnaam, die meestal een anecdotische oorsprong heeft, gaat hij de rest van zijn clubcarrière dragen. Het is trouwens niet zeldzaam dat clubleden de ware namen van hun mede-clubleden niet kennen. Als de schacht gedurende de rest van het jaar actief heeft meegeholpen, wordt hij in april/mei ontgroend. Tijdens de 'ontgroening' ondervraagt de schachtenmeester de schacht over zijn kennis van de studentenliederen, waaronder het clublied, en de clubgeschiedenis. Na deze ondervraging wordt de schacht als volwaardig lid of 'commilito' opgenomen. Hierdoor is de ontgroening een belangrijke plechtigheid. Pas na deze plechtigheid kan de kersverse commilito meestemmen en meedingen naar een bestuursfunctie. Na het stemmen kunnen eventueel afstuderende commilitones het studentenleven vaarwel heten tijdens de zeer emotionele 'zwanenzang', waarbij ze hun bierglas stuk moeten slaan.

Het presidium bestaat normaal gezien uit acht presidiumleden en wordt aangevoerd door de senior (in andere clubs ook wel preses genoemd). Deze moet de clubavonden leiden en ook instaan voor de jaarlijkse organisatie. Hij wordt bijgestaan door de zeven andere presidiumleden. De zeven andere functies, die cumuleerbaar zijn, zijn die van vice-senior (vervanger van de senior), quaestor (financiën), scriptor (secretaris), sportführer (organisatie van sportactiviteiten), zedenmeester (ordehandhaving op zangfeesten), cantor (voorzinger op zangfeesten) en schachtentemmer. Deze laatste heeft als taak de schachten te begeleiden tot commilitones. Het presidium of bestuur wordt elk jaar, net na de ontgroening, verkozen door de ouderejaars, de net ontgroende commilitones en de eventueel aanwezige oud-studenten. Soms, maar dit is zeldzaam, komt een commilito honoris causa ook meestemmen. Een commilito honoris causa is iemand die wegens een persoonlijke verdienste ten aanzien van de club als commilito is benoemd. Zo is de Oostendse oud-burgemeester Julien Goekint bijvoorbeeld commilito honoris causa van Moeder Oostendse.

De doop, ontgroening en zwanenzang zijn de belangrijkste plechtigheden van het clubjaar. Maar gedurende het jaar worden er tal van andere activiteiten georganiseerd, zoals bijvoorbeeld kaarten, bowlen, biljarten, film- en spelletjesavonden, kroegentochten, etc. Uiteraard zijn er ook een paar cantussen of zangfeesten. Het SK en de West-Vlaamse gilde organiseren behalve elk jaar een reuzecantus, ook elk jaar een voetbalcompetitie tussen alle andere studentenclubs. Uiteraard bezoekt Moeder Oostendse ook de activiteiten van die de andere clubs verzorgen, zoals fuifen, cocktailparty's en galabals. Deze laatste activiteiten zijn van groot belang voor de studentenclubs, daar zij voornamelijk, samen met sponsoring, hieruit hun inkomsten halen. Ook Moeder Oostendse

moet zich elk jaar bezighouden met het organiseren van een beachparty en een galabal. De inkomsten gaan, behalve naar de organisatie van voornoemde activiteiten, voornamelijk op aan bier. Het meeste wordt gedronken in het eigen clubcafé. Dit laatste is meestal een populair studentencafé dat als postadres, verzamel- en vergaderzaal voor de studentenclub fungeert. Clubcafé's zijn altijd te herkennen doordat het wapenschild van de club aan de muur hangt. De uitvalbasis van Moeder Oostendse is sinds lange tijd, het door oud-senior Mike Loontjens gerunde, 'café de confrater' op de grote markt tegenover het Leuvense stadhuis.

Symbolen en attributen van Moeder Oostendse

Zoals we gezien hebben, zijn de petten en linten belangrijke attributen in het clubleven. Het was immers om zich van de Waalse studenten te onderscheiden dat men de Duitse pet was gaan dragen. Kortom de kleurrijke petten en linten waren onderscheidingstekens. Dankzij de petten en linten kon de Vlaamse student zich ten eerste onderscheiden van de gewone burger of man in de straat, ten tweede van de Waalse studenten en ten laatste waren de gedragen kleuren een manier om zijn regionale afkomst te beklemtonen. Volgens de studentencodex zijn petten en linten zichtbare tekenen van overtuiging en solidariteit, oftewel symbolen die de drager tot waardigheid verplichten. Petten en linten zijn echter niet de enige symbolen en attributen van de studentenclub. Net als alle studentenclubs beschikt Moeder Oostendse ook over een wapenschild, een vaandel, een monogram en een commandowapen. Lint, pet, wapenschild en vaandel zijn in de clubkleuren getooid. Voor Moeder Oostendse zijn dat de kleuren van Oostende, namelijk rood-geel-rood.

Linten spelen een heel belangrijke rol in het clubleven, want aan het lint en de draagwijze kan men zien welke positie die persoon in het clubmilieu betreft. Het gewone commilitolint is 1,20 m lang en 27 mm breed en bestaat uit drie kleurbanden van de clubkleuren. Een nieuw lid krijgt zijn lint op zijn doop. Gedurende zijn schachtentijd draagt hij het lint over zijn linkerschouder en pas als hij volwaardig lid of commilito is, mag hij het over zijn rechterschouder dragen. De schachtentemmer van zijn kant draagt twee linten. Het eerste of onderste lint op zijn rechterschouder en het tweede of bovenste lint op de linkerschouder, zodat de twee linten kruiselings over elkaar heen staan. Als enige in de club dragen de senior en de oud-senioren een breed lint (2,10 m lang en 12 cm breed) met het wapenschild erop geborduurd. In Leuven dragen de presidiumleden een gewoon commilitolint, dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld Gent waar alle presidiumleden een breed lint dragen. Ook de cilindervormige studentenpetjes, cerevis, tonnetjes of potjes zijn een belangrijk door de student gedragen clubsymbool. Op de deksel, in de hoofdkleur van de club (rood voor Moeder Oostendse), staat het monogram, terwijl de zijanten uit de drie kleurstroken van de club bestaan. Het petje wordt enkel gedragen door commilitones en altijd binnenshuis, tenzij buiten voor groepsfoto's en dergelijke.

Een ander belangrijk symbool is het wapenschild vanwege zijn prominente plaats in het clubcafé, waar het als het ware als uithangbord van de club dient. Het wapenschild van Moeder Oostendse is verticaal gedeeld. De linkerkant (als men er naar kijkt) neemt de drie zwarte sleutels op gele achtergrond van Oostende over. Aan de rechterkant vindt men diagonaal (rechtsboven naar linksonder) de drie kleurbanden (rood-geel-rood) terug met daarop het monogram in het zwart. Het wapenschild dient behalve als uithangbord om de thuisbasis aan te geven, ook om de eed van trouw bij de ontgroening op te zweren. De vlag of vaandel van Moeder Oostendse bestaat uit drie (rood-geel-rood) horizontale banden met daarop het monogram. Zoals het wapenschild bij elke binnenevenement aanwezig is, zo is dat met de vlag voor buitenevenementen. Zo werd de vlag bijvoorbeeld buiten gehangen bij de Leuvense Blijde Intrede van Filip en Mathilde. Het grote 'moment de gloire' voor de vlag van Moeder Oostende was toen de, al eerder vernoemde oud-senior Mike Loontjens, het Leuvense stadhuis beklom en de vlag aan één van haar torens ophing. De Leuvense brandweer moest een aantal weken later uitrusten om de Oostendse vlag van het stadhuis te halen!

Een ander symbool is het monogram dat op het wapenschild en de vlag terugkomt. Het monogram is een zeer oude Duitse studententraditie uit de 18de en begin 19de eeuw. Tijdens de ondergrondse strijd van de Duitse studentenclubs voor een ééngemaakt Duitsland was het monogram of 'zirkel' een manier om de naam van de club op een versluierde manier te vernoemen. Tegenwoordig wordt het monogram, behalve op het wapenschild en op de vlag, nog altijd gebruikt in de correspondentie tussen clubleden. Het monogram van Moeder Oostendse bestaat uit de beginletter van de club, de 'O', met daar sierlijk doorheen gevlochten de letters 'V', 'C' en 'F'. Het geheel wordt gevolgd door een uitroepteken. De letters V,C en F zijn de beginletters van de 18de eeuwse Duitse studentenheilspreuk 'Vivat Fratres Coniuncti' (Leve de Verenigde Broeders) of 'Vivat Circulus Fratrorum' (Leve de Kring der Broeders). Tegenwoordig staan deze letters eerder voor 'Vivat, Crescat et Floreat' oftewel 'Leve, Groei en Bloei'. Het monogram van Moeder Oostendse is echter niet zo oud, want net als bij de meeste Leuvense clubs, is het pas in de jaren '30 door De Goeyse ontworpen.

Het laatste symbool is het commandowapen. Dit is een sierwapen dat dient om commando's of bevelen van de senior kracht bij te zetten op een officiële plechtigheid zoals een doop, ontgroening of cantus. De Vlaamse studententraditie kent de volgende commandowapens: een degen, een knuppel of een kuipershamer. Moeder Oostendse heeft als commandowapen een kuipershamer, die gretig door de senior gebruikt wordt om stilte te bekomen op een cantus.

Bibliografie

ARCHIEVEN

- Katholieke Universiteit Leuven. Archief en Museum van het Vlaams Studentenleven 21/74. West-Vlaamse Gilde/Moeder Oostendse.
- Katholieke Universiteit Leuven. Tabularium Universiteitsbibliotheek. Lijst van studenten 1836-1913.
- Katholieke Universiteit Leuven. Tabularium Universiteitsbibliotheek. Lijst van studenten 1919-1968.
- Studentencodex. Katholiek Vlaams Hoogstudenten Verbond. 5e dr. Leuven, 1993, 576.
- Studentencodex. Katholiek Vlaams Hoogstudenten Verbond. 6e dr. Leuven, 1996, 576.
- Studentencodex. Katholiek Vlaams Hoogstudenten Verbond. 7e dr. Leuven, 1999, 576.
- Privéverzameling Michael-W. Serruys.
- Privéverzameling Mike Loontjens.

KRANTEN, TIJDSCHRIFTEN

- *De Zeewacht*, 93e jaargang nr. 6, 6 februari 1987. "Moeder Oostendse uit Leuven", 702/3-702/4.
- *Ons Leven*, 48e jaargang nr. 7, 1935. "Aankondiging derde lustrum Moeder Oostendse", 124.
- *Ons Leven*, 48e jaargang nr. 9, 1935. "Lustrum bij Moeder Oostendse", 173-174.
- *Ons Leven*, 51^e jaargang nr. 2, 1938. "Moeder Oostendse in rouw", 47.

WERKEN

- Beerlandt, H., Debruyne, S., Leeman, M. e.a. *Moeder Westland Leuven 110 jaar*. Leuven, 2001, 88.

- Debaeke, S. *Van schachtendoop tot zwanenzang. 100 jaar Vlaams studentenleven te Leuven. Moeder Westland.* Langemark, 1991, 278.
- De Mey, J. en Van Hoonacker, M. *1885-1985 Moeder Brugse.* Oostkamp, 1985, 285.
- Spyns, P. e.a. *Die Excellente Cronicke van de Mannen van Belang. Moeder Meense 100 jaar: 1902-2002.* S.l., 2002, 304.
- Staeren, F. *De Vlaamse studententradities (1875-1960) Herkomst – ontstaan – ontwikkeling.* Licentiaatsverhandeling, Katholieke Universiteit Leuven, dept. Geschiedenis, 1994, 203.
- Toye, M. en Van Steenkiste, L. *En kendet gij de Têwaers niet, dit liedje zal 't U leren ...* [Moeder Kortrijkse]. Heule, 1985, 400.

Internet

- www.kvhv.be Uitleg over de doelstellingen, activiteiten en het verleden van het KVHV. Er zijn ook veel links naar de verschillende studentenclubs. De link naar Moeder Oostendse functioneert echter niet.
- www.Moederoostendse.be De officiële website van de studentenclub Moeder Oostendse met allerhande verslagen van activiteiten, foto's, namen van leden, etc.

Senioren Moeder Oostendse

Jaar	Senior	Woonplaats	Studierichting
1913-1914	August Nassel	Oostende	Geneeskunde
1920-1921	Joseph Bouckaert	Oostende	Geneeskunde
1921-1922	Piet Senden	Oostende	Scheikunde
1925-1926	B. Coene	?	?
1926-1927	Marcel Iserbyt	Harelbeke	Geneeskunde
1927-1928	Michel Sintobin	Lichtervelde	Mijnbouw
1928-1929	Paul Leuridan	Torhout	Geneeskunde
1929-1930	Albert Vandenbossche	Oostende	Geneeskunde
1930-1933	André Claeys	Oostende	Geneeskunde
1933-1934	Joseph Van Leke	Middelkerke	Farmacie
1934-1935	Jean Guillemin	Oostende	Klassieke filologie
1935-1936	Romain Vermeire	Ettelgem	Geneeskunde
	Pierre Van De Weghe	Oostende	Farmacie
1936-1937	Wilfried Lootens	Gistel	Rechten
1937-1938	André De Laey	Brugge	Geneeskunde
1938-1940	Albert Masureel	Koekelare	Geneeskunde
1940-1942	Johan Buytaert	Knokke	Geneeskunde
1942-1943	Pierre Vincke	Oostende	Geneeskunde
1943-1944	Rob De Deurwaerder	Oostende	Geneeskunde
1944-1945	Roland Van Middeltem	Oostende	Economie
1945-1947	J. Berquin	?	?
1947-1949	Robert Vergison	Oostende	Geneeskunde
1949-1950	Robert Simoen	Middelkerke	Burgerlijk ingenieur
1950-1951	Octaaf Kint	Oostende	Landbouwkundig ingenieur
1951-1952	Geeraard Boddez	Gistel	Landbouwkundig ingenieur
1952-1953	Raoul Billiow	De Haan	Geneeskunde
1953-1955	Robert T'Jonck	Oostende	Rechten
1955-1956	André Deschepper	Middelkerke	Rechten
1956-1957	Daniël Mehuys	St.-Pieters-Kapelle	Geneeskunde

1957-1958	Alfons Van Rintel	Snaaskerke	Geneeskunde
1958-1959	Achiel Venmans	Zandvoorde	Economie
1959-1960	Piet Denorme	Oostende	Kinesithérapie
1960-1961	Jozef Bracke	Oostende	Geneeskunde
1961-1962	Koenraad Dewulf	Oostende	Kinesithérapie
1962-1963	M. Gyssels	?	?
1963-1964	Dirk Dewulf	Oostende	Economie
1964-1965	Raymond Clarisse	Oostende	Biologie
1965-1966	José Van Driel	?	?
1976-1978	Filip Landrieux	Oostende	?
1978-1979	Axel Willems	?	Geneeskunde
1979-1980	Luc De Broe	Harelbeke	?
1980-1981	Hendrik Vandenbussche	?	?
1981-1982	Pierre Ryckewaert	?	?
1982-1983	Bart Soenen	?	?
1983-1984	Renaat Celens	?	?
1984-1985	Luigi Vervaeke	?	?
1985-1986	Olivier Drabs	?	Geneeskunde
1986-1987	Jacques Traens	?	?
1987-1988	Piet Hemschoote	Knokke	Economie
1988-1989	Paul Blomme	Brugge	?
1989-1990	Koen Hutsebaut	?	?
1990-1991	Frank Stockx	Knokke	Economie
1991-1992	Karl Neyrinck	Wevelgem	Economie
1992-1993	Vincent Vandenbussche	Bredene	Economie
1993-1994	Mike Loontjens	Oostende	Farmacie
1994-1995	Steve Desmet	Knokke	Criminologie
1995-1996	Karel Vandecappelle	Brugge	Economie
1996-1997	Bertrand Deroisy	Knokke	Burgerlijk ingenieur
1997-1998	Stijn Delboo	Ieper	Economie
1998-1999	Stijn Dejaegher	Ieper	Economie
1999-2000	Karl Odent	Oostende	Rechten
2000-2001	Jan Vlieghe	Middelkerke	Economie
2001-2003	Alexandre Devos	Waregem	Economie

Clublied van Moeder Oostendse

Geschreven door August Nassel en Franz Lambrecht

*Leve de Torre van Oostende,
Je kunt ze zien al waar je blende.
Klaarder dan de mane, dan een kletsekop in brand,
Er is geen één lantaren die aan onze Torre kan,
O ja ja, wij komen van het Sas,
O ja ja, wij komen van het Sas,
O ja ja, wij komen van het Sas,
We drinken nog een glas,
En we ... nog een plas.
Okker de boane, suker de kroane,
Pimpajoene leerze,
Oender de zèè, potje karèè,
Danst de pimpernetletjes*

18. VISSSEN TOT HET BITTERE EINDE

In Hoofdstuk 15 "En de visser viste voort" werd aangetoond dat het tijdens het eerste halfjaar van 1917 ernaar uitzag dat 1917 voor de visserij - alle omstandigheden in acht genomen - een topjaar zou worden. Vanaf eind augustus gingen trouwens ook steeds meer door Duitsers bemande bootjes gaan vissen, meer bepaald ter hoogte van Blankenberge ; zij mochten uitvaren voor een langere duur en tevens verder van de kust.

Maar het bleek in oorlogstijd een bijzonder gevaarlijke onderneming. Zo waren bv. op 15 september 1917 's namiddags een vijftigtal vaartuigen druk bezig met het uitoefenen van de visserij, toen 19 geallieerde vliegtuigen terugkeerden van een bomaanval op Zeebrugge. Zodra zij de bootjes bemerkten gooiden zij in duikvlucht een aantal bommen op hen neer, gelukkig zonder iemand te treffen. Wel was er door de ontploffingen en de luchtdruk heel wat schade aan zeilen, vistuig en optuiging. Het hoeft geen betoog dat dit incident nogal wat opschudding en verontwaardiging teweegbracht in Oostende, en ditmaal niet tegen de Duitse bezetter ! Feit is dat deze aanslepende en uitputtende oorlog intussen was uitgegroeid tot een "totale oorlog" waarbij nog bitter weinig onderscheid gemaakt werd tussen de tegenstander en zij die, om den brode, als het ware in het kielzog van die tegenstander zich insgelijks aan het oorlogsgevaar moesten blootstellen. Waar er gehakt wordt, vallen er spaanders ...

Vervolgens begon in november 1917 andermaal het sprotseizoen. De verwachtingen waren zeer hoog gespannen en aanvankelijk leek het inderdaad opnieuw een goed seizoen te worden. Op 17 november werd in de vismijn een totale besomming van 3.169 frank genoteerd en op 18 november zelfs reeds 4.286 frank. Maar op 22 november vluchtten drie Blankenbergse vissers samen met twee Duitse deserteurs naar Nederland. De Oberkommandantur maakte van dit incident een heel drama, en als tegenmaatregel werd de "Schein" van alle vissers zonder enig onderscheid onmiddellijk ingetrokken, en dit voor een periode van veertien dagen.

Dit veroorzaakte een grote verslagenheid, niet alleen onder de vissers maar ook onder de bevolking die wel aanvoelde dat er een hongerwinter voor de deur stond. Op 5 december 1917 werd aan de vissers medegedeeld dat zij opnieuw mochten uitvaren, op voorwaarde echter dat zij voortaan de helft van de sprotvangsten zouden afstaan aan de Duitsers, die trouwens intussen de rokerij Rau weer volledig bedrijfsklaar hadden gemaakt en bij het Stadsbestuur personeel hadden opgeëist voor het verwerken van de sprot.

Aldus eindigde het jaar 1917 in mineurstemming. Nochtans was het bilan op jaarbasis zeker niet slecht : een totale besomming van 147.334 frank, waarvan 73.460 fr voor vis, 49.440 fr voor garnaal en inderdaad slechts 24.434 fr voor sprot.

Op 19 januari 1918 zou echter een nieuw incident verder roet in het eten komen gooien. Op die dag deed een Oostendenaar (Willy Valcke) een vluchtpoging naar Nederland, aan boord van het bootje van de vissers Frans De Groote en Fons Pauwels. De Duitse schildwacht werd 200 Reichsmark in de handen gestopt opdat hij even de andere kant zou uitkijken. Doch deze verklikte hen bij de Kommandantur. Toen het bootje uitvaarde, werd er geschoten en keerde het terstond terug in de haven. De drie opvarenden werden aangehouden . Op 9 februari werden zij door de Krijgsraad van de 1^e Marine Division tot zware gevangenisstraffen veroordeeld. Doch die veroordeling had ook zware gevolgen voor de visserij. De bewaking van de bootjes werd sterk

opgedreven, hetgeen de visserij-activiteiten uiteraard niet ten goede kwam. Ook werden vijf bootjes opgeëist voor de Kriegsmarine.

Doch daarmee was de kous nog niet af. Op 25 maart gingen de Duitsers nog een stap verder door alle vissersvaartuigen op te eisen, met uitzondering van 15 kleine garnaalbootjes ... die echter hun vangsten in het Zeestation rechtstreeks moesten afleveren bij de Duitsers, die de vis onmiddellijk per trein verzonden naar het binnenland. De vissers ontvingen hiervoor geen cent. Vanzelfsprekend was dit scenario niet voor herhaling vatbaar, en al vlug zagen de Duitsers dit ook wel in. Bij wijze van compromis bleken zij genoeg te nemen met het in beslag nemen van telkens een deel van de vangst.

Daarna was het een aantal weken erg stil in de visserij. De verontrusting bij de bevolking en bij het Stadsbestuur werd hierdoor zo groot, dat de Kommandantur uiteindelijk op 27 juni 1918 een aantal opgeëiste vissersvaartuigen terugbezorgde aan hun eigenaar, waardoor het "vlootbestand" weer werd opgetrokken tot 32 bootjes. Doch de pret was van korte duur, want op 25 juli werd het Duits visserijwachtschip door vliegtuigen met bommen bestookt. Het schip strompelde erg gehavend terug in Oostende. Het duurde acht dagen vooraleer de Duitsers een ander wachtschip uit Zeebrugge lieten overkomen, en intussen mocht geen enkele visser uitvaren.

Het zag ernaar uit dat soortgelijke incidenten met het visserijwachtschip schering en inslag zouden worden. De geallieerden hadden immers in dit laatste oorlogsjaar een duidelijk overwicht in het luchtruim veroverd. Anderzijds hoopten onze vissers dat zij zonder Duitse begeleiding wellicht minder kans zouden lopen op luchtaanvallen van geallieerde zijde. Bijgevolg werden hieromtrent door de eerder vernoemde "Vereeniging van Bootjessjouwers" gesprekken aangeknoopt met "Kommandant Artuur", die ten slotte op 2 september ertoe kon worden overgehaald om toelating te geven tot uitvaren zonder visserijwachtschip. Het kon hem waarschijnlijk ook niet veel meer schelen, vermits het er voor het Duitse Keizerrijk erg slecht begon uit te zien.

Hoe dan ook, de vissers mochten weer uitvaren en dat was ook hard nodig, gelet op de zeer precair geworden voedselvoorziening. Die toestand had evenwel de verdere ontwikkeling van woekerprijzen en zwarte markt in de hand gewerkt, .. en ook onze vissers konden aan die verlokking niet weerstaan. Aldus verkochten zij niet de volledige vangst in de vismijn, zoals reglementair voorgeschreven, maar kwam een flink gedeelte terecht in de sluikverkoop. Dit was nochtans de nog immer zeer waakzame Duitsers niet ontgaan, en op 16 september werden enkele vissers, na aanlanding in de haven, op heterdaad betrapt. De "zwarte" vis werd in beslag genomen en de betrapte vissers mochten hun "Schein" inleveren.

Met een aldus sterk verminderd vlootbestand werd op 29 september toch nog 2.700 kg vis aangevoerd, ... waarvan echter 1.800 kg werd opgeëist door de Duitsers (die in die laatste dagen van de bezetting zelf ook niet veel meer te verorberen hadden). Al bij al was die maand september eigenlijk nog zo slecht niet, want in de vismijn werd een totale besomming genoteerd van 19.422 fr vis en 1.473 fr garnaal.

En het einde naderde. Op 6 oktober 1918 werd de toegang tot de haven door de Duitsers volledig versperd. Tussen het wrak van de "Vindictive" en het westerstaketsel brachten zij twee baggerboten tot zinken evenals een oude pakketboot. Met deze versperring werd meteen ook dit epos van de Oostendse oorlogsvisserij afgesloten.

19. HET EPOS VAN DE VINDICTIVE

Het zou onvergeeflijk zijn, dit historisch overzicht af te sluiten zonder even stil te staan bij de heroïsche laatste tocht van HMS "Vindictive". Deze vermetele uitval van de Royal Navy heeft

immers een belangrijke bijdrage geleverd tot het beëindigen van deze waanzinnige oorlog die in 1918 voor beide kampen een ware uitputtingsslag en een regelrechte ramp dreigde te worden.

In het geallieerde kamp waren alle reserves uitgeput en alle hoop was nu gevestigd op "The Yanks are coming!", vooral na de Oktoberrevolutie in Rusland, waardoor Duitsland een belangrijk aantal goed getrainde aanvalsdiveisies kon onttrekken aan het Oostfront. België is tijdens W.O.I eigenlijk tweemaal gered geworden door de Amerikanen: een eerste maal van de hongerdood via de C.R.B. (Commission for Relief in Belgium) en vervolgens ook door de militaire interventie waardoor op een cruciaal moment voor ons de oorlog werd beëindigd.

Maar ook in het Duitse en Oostenrijkse kamp werd de toestand alarmerend, meer bepaald op het vlak van de voedselvoorziening. Weliswaar werd nog steeds geloofd in de "Endsieg" (en niet volledig onterecht, gelet op de twijfelachtige weerbaarheid van de geallieerden), maar niettemin begon de honger te knagen bij de burgerbevolking en ook de Duitse troepenkeuken had nog weinig meer te bieden dan wat verwaterd "Eintopfessen". De bezetter begon dan ook nogal wild om zich heen te slaan ... en voor de bezette gebieden begon de bevrijding uit al die ellende de hoogste prioriteit te worden.

Intussen, naast het overbrengen van troepen van het Oostfront naar het Westfront, speelden de Duitsers nog een andere allerlaatste troef uit, met name de onbeperkte duikbootoorlog. Dit vormde voor de geallieerden, en vooral voor Groot-Brittannië, een vreselijke bedreiging. Het was voor de Britten slechts een magere troost dat precies door die onbeperkte duikbootoorlog uiteindelijk ook de Amerikanen aan Duitsland de oorlog hebben verklaard. Want het aantal schepen dat de Duitse duikboten hebben gekelderd, is verbijsterend. En die schrikwekkende bedreiging kwam vooral vanuit de duikbootbasis van Oostende en deze van Zeebrugge, als kunstmatige havens beiden zeer geschikt voor het installeren van een duikbootbasis .. en beiden ook zeer dicht gelegen bij de geallieerde maritieme aanvoerlijnen. Dit verklaart de vele beschietingen en bombardementen op Oostende en Zeebrugge, met evenwel weinig of geen militair resultaat maar met wel veel burgerslachtoffers tot gevolg.

Reeds in 1916 werden plannen gemaakt om deze twee addernesten te vernietigen, maar dat was voor de strategen een enorm probleem. De Duitsers hadden immers elke kustbasis uitgebouwd tot een ondoordringbare vesting, omgeven door mijnenvelden en zware kustbatterijen. Vooral na het gruwelijk fiasco van de expeditie naar de Dardanellen, was er bij de Britse Admiraliteit nog bitter weinig animo voor gecombineerde landingsoperaties.

Bijgevolg was de Royal Navy aangewezen op diverse experimenten om dit beangstigend gevaar enigszins van zich af te schudden. Eén daarvan was het "Q-ship", vermomde en zwaar bewapende schepen ter bestrijding van de duikboten. Alle mogelijke vaartuigen werden hiervoor aangewend ... en ze moesten er vooral "onschuldig" uitzien. Ze droegen een valse naam en thuishaven. Achter dekladingen, valse scheepsopbouw en sloepen stond, goed gecamoufleerd, zwaar geschut opgesteld. Wanneer de niets vermoedende U-boot het schip naderde en zijn flank liet zien, werd de vlag van de Royal Navy gehesen en werden de kanonnen vliegensvlug op de duikboot gericht.

Het hoeft natuurlijk geen betoog dat het inschakelen van de "Q-ships" het onverminderd doorzetten van de onbeperkte duikbootoorlog flink in de hand heeft gewerkt. Ook werden de Duitsers uiteraard zeer wantrouwig en gingen ze eerst schieten om pas nadien na te gaan welk schip zij precies hadden aangevallen.

In ieder geval was in 1918 de toestand voor de geallieerden, en speciaal voor de Britten, werkelijk onhoudbaar geworden. In de Britse pers en publieke opinie werden harde verwijten geslingerd naar

de Admiraliteit, die al heel de oorlog, van Jutland tot de Dardanellen, nog niet veel roem geogst had. Er moest dus, met andere woorden, "iets" gebeuren.

Dat "iets" bleek uiteindelijk te berusten op een vrij eenvoudig idee, nl. het versperren van beide Belgische havens door het tot zinken brengen van oude Britse schepen in de havengeul. Indien dit plan zou slagen dan zouden de U-boten nog enkel kunnen opereren vanuit de afgelegen basis van Helgoland in Noord-Duitsland. Aldus werd overgegaan tot een operatie die één van de meest roemvolle wapenfeiten zou worden uit de geschiedenis van de Royal Navy.

Nochtans was de uitvoering ervan niet zo eenvoudig, meer bepaald omwille van factoren van natuurlijke aard die allen moesten kunnen samenvallen binnen een zeer korte tijdsspanne : een zeer donkere nacht, weinig wind maar een toch ook niet te kalme zee (voldoende branding om het geluid van de machines te overstemmen), en ten slotte "last but not least" een opkomend getij dat bij het naderen van het doelwit, precies tussen ebbe en vloed moest kunnen zijn. Al met al dus op zichzelf reeds geen sinecure, onafgezien de operatie als dusdanig, en bovendien een natuurlijke samenloop van omstandigheden die zeer uitzonderlijk is. De keuze van de datum voor het uitvoeren van een dergelijke operatie was dan ook uiterst beperkt.

Bevelhebber van de operatie is vice-admiraal Roger KEYES, een zeer dynamische marine-officier, een echte vechtjas die door zijn heldhaftig gedrag tijdens diverse krijgsv verrichtingen, zeer snel opgeklommen was tot in de Britse Admiraliteit. De kleine vloot waarover hij beschikt, is een nogal vreemdsoortig allegaartje, eigenlijk een verzameling "schroot", "ouwe bakken" om en bij de dertig jaar oud, begeleid door anderzijds nieuwe torpedoboten en destroyers. Alles samen ruim zeventig schepen, ongetwijfeld de meest zonderlinge vloot ooit samengebracht ... maar niettemin de meest aangewezen "mix" ter uitvoering van de vooropgestelde operatie.

Vice-admiraal Keyes had intussen steun gekregen vanuit een totaal onverwachte hoek, met name de griep, meer bepaald de zogenaamde "Spaanse griep", die enkel die naam heeft meegekregen omdat Spanje tijdens de Eerste Wereldoorlog één van de weinige niet-oorlogvoerende landen in Europa was, precies die landen waar geen behoefte bestond aan geheimhouding omtrent het ontstaan van een epidemie. De ware aard en omvang van deze epidemie in 1918 in Groot-Brittannië, meer bepaald ook in het leger, was één van de best bewaarde geheimen van gans deze oorlog. Vooral de Navy was zeer sterk getroffen door dit dodelijk virus (waarvan men toen zelfs nog niet eens het bestaan kende) en in mei 1918 kon uiteindelijk geen enkel schip meer uitvaren ... bij gebrek aan bemanning. Die volslagen onvoorziene toestand had tot gevolg dat de Britse Admiraliteit in april 1918 zich in de tang gegrepen voelde tussen enerzijds de druk van de publieke opinie die schreeuwde om een onmiddellijke militaire interventie tegen Oostende en Zeebrugge, en anderzijds het snel naderend onheil van een totale "verlamming" van de Navy. De reeds vooropgestelde optie van de operatie "Keyes" kreeg daardoor maximale steun, heel eenvoudig omdat het de enige optie was die voor de Britse Admiraliteit nog open bleef, .. een optie met zeer veel materiaal en zeer weinig manschappen. .

In de nacht van 22 op 23 april 1918 vertrekt de "Armada" van Keyes in de richting van de Belgische kust. Toevallig is het de nacht die volgt op het feest van Saint George, patroonheilige van Engeland, wat gezien wordt als een goed voorteken. Het vertrek gebeurt in het grootste geheim en totaal onopgemerkt. Het admiraalschip van Keyes is HMS Warwick. Het plan voorziet in het gelijktijdig aanvallen van Oostende en Zeebrugge, om aldus het samenbundelen van Duitse zeestrijdkrachten te beletten.

Bijgevolg wordt de vloot gesplitst in twee eskaders op ongeveer 15 mijl van de Belgische kust. Naar Zeebrugge trekt HMS Vindictive (bouwjaar 1895, 5.850 BT, snelheid 17 knopen), samen met twee oude veerboten uit Liverpool (de "Daffodil" en de "Iris"), voor een rechtstreekse aanval op de

havendam. Zij worden vergezeld door drie amper nog zeewaardige kruisers (gebouwd in 1891), de HMS Intrepid, Iphigenia en Thetis, die voor hun laatste reis tot doel hebben de havengeul te versperren na zichzelf tot zinken te hebben gebracht. Ter ondersteuning worden zij begeleid door een aantal snelvurende destroyers en torpedoboten, onder leiding van kapitein-ter-zee Collins.

Een tweede eskader, met vooraan de kruisers HMS Sirius en Brilliant, en ongeveer op dezelfde manier ingedeeld, zet koers naar Oostende. Dit eskader staat onder leiding van Commodore Lynes.

Achter een beschuttend rookgordijn, dat gelukkig ineenvloeit met natuurlijke mist, nadert de vloot onopgemerkt de kust. De snelheid wordt verminderd om het gerucht van de machines te dempen. Doch plots verandert de wind van richting, zodat de nevel verdwijnt. Op nog slechts 200 meter van de dam van Zeebrugge, wordt het eskader door Duitse schildwachten opgemerkt. Er is onmiddellijk groot alarm ... en de hel breekt los! Niettemin slaagt de Vindictive erin aan te leggen tegen de dam, waarop vervolgens 18 valbruggen worden neergegooid vanop het schip. De hiervoor speciaal opgeleide mariniers, de "Blue Jackets", bestormen de havendam onder het vuur van mitrailleurs en granaten. Spijts zware verliezen weten zij de dam te veroveren, waarna bliksemsnel de vernieling van de dam een aanvang neemt, met dynamiet en vlammenwerpers. In enkele minuten is de verwoesting volledig: het spoor, de gebouwen, de hangars, de installaties, ... In dit inferno van brandend puin, ontploffingen en mitrailleurvuur gaan de 69 overblijvende Blue Jackets systematisch verder met hun vernielingswerk, ook al is hun aanvoerder, kapitein Halakan, neergemaaid door een mitrailleur, en ligt de tweede-in-bevel, luitenant Walker, zwaar gekwetst op het dek van de Vindictive.

Op de Vindictive zelf blijven de kanonnen voortdurend in actie, ook wanneer de bemanning van de voorste batterij tot tweemaal toe moet vervangen worden nadat de vorige in deze orgie van geweld is weggeveegd. De gezagvoerder van de Vindictive, kapitein Carpenter, is als het ware overal tegelijk, zowel op de brug als op het bovendek, erover wakend dat de batterijen onverminderd de Duitsers onder vuur nemen.

Intussen zijn ook de veerboten Iris en Daffodil aangemeerd. Om het door de Vindictive geschapen "bruggehoofd" zeker te stellen, beveelt Carpenter dat de Daffodil de Vindictive zou pogen op te tillen tot bovenop de havendam. Een buitengewone prestatie waarin, spijszware beschieting, de oude veerboot uiteindelijk slaagt door vooreerst zijn ankerbalken op de Vindictive te plaatsen en door vervolgens zijn stoomketels, voorzien voor 18 pond stoom per vierkante inch, roekeloos te brengen tot op 160 pond!

De andere veerboot, de Iris, probeert intussen eveneens deel te nemen aan de bestorming van de havenmuur. De enterhaken blijken echter te kort te zijn om de borstwering van de dam te bereiken. Ook krijgt de Iris twee voltreffers, waardoor een groot deel van de bemanning wordt uitgeschakeld.

Inmiddels zijn de drie "kamikaze"-kruisers, schietend met alle kanonnen, op weg naar de havengeul. De Thetis is bijna in de geul wanneer zijn schroef verstrikt raakt in een net. Aldus geblokkeerd, beslist de gezagvoerder zijn bemanning dadelijk over te brengen in een begeleidende motorboot, waarna het schip tot zinken wordt gebracht.

Anders gaat het met de HMS Intrepid en de Iphigenia. De beide kruisers (lengte 91 m en volgeladen met cement) weten de havengeul te bereiken, waar zij zich in V-vorm leggen, waarna zij tot zinken worden gebracht. De bemanning wordt overgebracht op een motorboot.

Intussen wordt een Britse onderzeeboot, volgeladen met dynamiet, tot ontploffing gebracht aan de voet van de havendam.

De Duitse Kriegsmarine is anderzijds ook in actie gekomen. Een destroyer die wil beletten dat de Britse motorboten (met aan boord de geëvacueerde bemanningen) terug zee kiezen, wordt door een Britse torpedoboot gekelderd. En intussen is het in de haven en de havengeul een onvoorstelbare optocht van oude schepen van diverse pluimage die zichzelf tot zinken brengen, dit alles terwijl vanuit zee Britse oorlogsschepen de Duitse kustbatterijen met grote precisie bestoken.

Op de havendam is voor de Blue Jackets het vernielingswerk beëindigd. De overlevenden schepen terug in aan boord van de Vindictive, de Iris en de Daffodil. De schepen zijn zwaar gehavend maar slagen er toch in zich los te maken van de dam en opnieuw zee te kiezen, begeleid door torpedoboten en motorboten die de vuurzee in de haven ontvluchten. Hun wonden likkend, verdwijnen zij in de duisternis van de nacht. Hun aftocht wordt gedekt door Britse oorlogsschepen die onverminderd de Duitse kustbatterijen zwaar onder vuur nemen. En zij worden al vlug omringd door de ondersteuningsschepen die waren meegevaren met het eskader naar Oostende.

Bij het eerste ochtendgloren keert deze vreemdsoortige vloot triomfantelijk terug naar de Britse havens. De Navy betreurt 588 doden, gekwetsten en vermisten. Maar de operatie is volledig geslaagd: vanuit Zeebrugge zal geen enkele Duitse U-boot nog op jacht gaan.

Wat is er intussen gebeurd met het eskader naar Oostende? Hier was de operatie gestart onder een zeer ongelukkig gesternte. Vooreerst hadden de Duitsers de grote boei van de Stroombank weggenomen, evenals alle andere boeien en seinen. Ook hadden zij het staketsel grotendeels opgeblazen. En tot overmaat van ramp : toevallig lagen 9 Duitse torpedoboten op de rede van Oostende wanneer het Brits eskader Oostende begon te naderen. Bovendien speelde ook hier het veranderen van de windrichting niet in de kaart van de Britten: het kunstmatig rookgordijn trok weg net vooraleer de havengeul in zicht kwam.

Terstond worden krachtige schijnwerpers op de Britse schepen gericht, waarna de Duitse batterijen in actie treden. De HMS Sirius krijgt onmiddellijk een paar voltreffers, zodat hij reeds begint te zinken vooraleer hij de havengeul bereikt. Door de sterke stroming drijft het schip voorbij de toegang tot de haven om vervolgens te stranden ter hoogte van de "Halve Maan". En hetzelfde gebeurt met HMS Brilliant. De bemanning van beide schepen wordt overgebracht aan boord van de begeleidende motorboten.

De aanval op Oostende is aldus een volkomen mislukking, gelukkig zonder verliezen aan Britse zijde (maar met wél elf doden onder de Oostendse bevolking ...). Merkwaardig is wel het feit dat de Britten dit officieel niet toegeven. Is dit een staaltje van oorlogspropaganda? Of is dit misleiding met het oog op een nieuwe poging tot versperring van de haven ?

De Duitsers nemen intussen het zekere voor het onzekere. Ze beseffen ook wel dat indien de Britten hun poging hernieuwen en ditmaal slagen, dat Duitsland dan één van zijn laatste troeven verliest om uiteindelijk toch nog deze oorlog te winnen. Heel veel draait dus om Oostende.

Bijgevolg is het in Oostende alle hens aan dek. Met man en macht wordt gewerkt aan het versterken van de kustbatterijen. Het laatste snufje terzake zijn de vervaarlijke 17 cm-kanonnen, waarvan per tractor vier exemplaren worden aangevoerd. Om deze monsters te kunnen opstellen, moet vooraf een betonnen bedding worden gebouwd. Ook worden inderhaast bunkers ingebouwd in de zeedijk, en hierin worden mijnenwerpers op draaiende schijven geplaatst. Wat nog overblijft van de staketsels, wordt op diverse plaatsen opgeblazen en op het restant worden de leuningen verwijderd.

In de nacht van 10 op 11 mei beproeven de Britten dan hun tweede sprong naar Oostende, andermaal onder leiding van Vice-admiraal Keyes. Uiteraard zijn zij zeer goed ingelicht omtrent de

extra-verdedigingswerken die de Duitsers inmiddels hebben uitgevoerd, en zij maken zich dan ook geen begoochelingen over het "onthaal" dat hun in Oostende te wachten staat. Deze aanval is bijgevolg een wel overwogen combinatie van lucht- en zeestrijdkrachten, met ondersteuning van artillerie zowel vanuit zee als vanuit de geallieerde kustbatterijen in Nieuwpoort. Het belooft dus voor Oostende "dicke Luft" te worden, een Duitse soldatenuitdrukking die intussen in Oostende bij de bevolking al goed is ingeburgerd...

Opnieuw is het een nacht die zeer geschikt is voor een dergelijke operatie. De lessen die werden getrokken uit de vorige aanval, moeten nu hun vruchten afwerpen. En HMS Vindictive, zo goed en zo kwaad mogelijk opgelapt, is weer van de partij! Vooraan in het eskader stoomt het schip naar de lichtboei die door een motorboot bij de Stroombank wordt geplaatst. De "timing" is zodanig dat vier minuten vooraleer de Vindictive de boei bereikt en 15 minuten vooraleer het schip de havengeul nadert, aan alle batterijen het bevel wordt gegeven om het vuur te openen. Op datzelfde ogenblik worden torpedo's afgeschoten op het uiteinde van het staketsel, waar de Duitsers mitrailleursnesten hebben geplaatst. Meteen is het ook het sein voor een algemene aanval vanuit de lucht en vanuit zee.

Onmiddellijk treden de Duitse kustbatterijen in werking, en te midden van een hels vuurwerk van explosies en vuurpijlen vaart de Vindictive onverstoord naar de havengeul. Precies op dat ogenblik steekt een dikke mist op, zodanig dik dat de destroyers zich ertoe verplicht zien hun lichten te ontsteken, terwijl de vliegtuigen moeten terugkeren naar hun basis. Voor de gezagvoerder van de Vindictive levert dit, naast een onverhoopte beschutting, ook een onverwacht probleem op: hoe in die potdikke mist de havengeul vinden? Tot tweemaal vaart het schip voorbij de geul, doch, gebruik makend van een plots "gat" in de nevel, glipt hij in de havengeul. De begeleidende motorboten snellen eveneens de havengeul binnen en plaatsen een lichtfakkel precies tussen de beide staketsels, een lichtbaken voor de Vindictive om recht in de geul te blijven varen.

Maar ook de Duitse kanonniers hebben de Vindictive opgemerkt! Onder een regen van obussen, granaten en mitrailleurvuur kiest kapitein Godsall koelbloedig de laatste rustplaats uit voor zijn schip. Hij manoeuvreert het tot tegen het oosterstaketsel en begint het vervolgens te draaien om het met zijn ganse lengte dwars over de havengeul te leggen. Doch hij slaagt hierin niet volledig want een obus treft de commandobrug en doodt kapitein Godsall evenals de twee officieren die zich bij hem bevinden. Uiteindelijk vormt de Vindictive met het staketsel een hoek van ongeveer 40 graden. Het is in die positie dat het schip tot zinken wordt gebracht. De bemanning verlaat ijlings de Vindictive. De meesten hebben deze hel overleefd: van de 54 opvarenden zijn er 7 doden en 2 vermisten. En het doel is bereikt: ook Oostende is voortaan onbruikbaar voor de Duitse onderzeeboten.

(wordt vervolgd)

OPENINGSDATA MUSEUM IN 2005

- Elke zaterdag
- Van 26 december 2004 t/m 09 januari 2005 (gesloten 28 december 2004, 01 en 04 januari)
- Van 05 februari t/m 13 februari (gesloten 08 februari)
- Van 26 maart t/m 10 april (gesloten 29 maart en 05 april)
- Van 05 mei t/m 08 mei
- Van 15 juni t/m 15 september (gesloten elke dinsdag)
- Van 29 oktober t/m 06 november (gesloten 01 november)
- Van 24 december t/m 08 januari 2006 (gesloten 25 en 27 december, 01 en 03 januari 2006)

Telkens van 10u tot 12u en van 14u tot 17u

Onze prijs = uw profijt
Uw kleurenfoto's manueel
afgewerkt volgens de
modernste technologie
met multi-scanner

 **COCK
CAMERA
SERVICE**

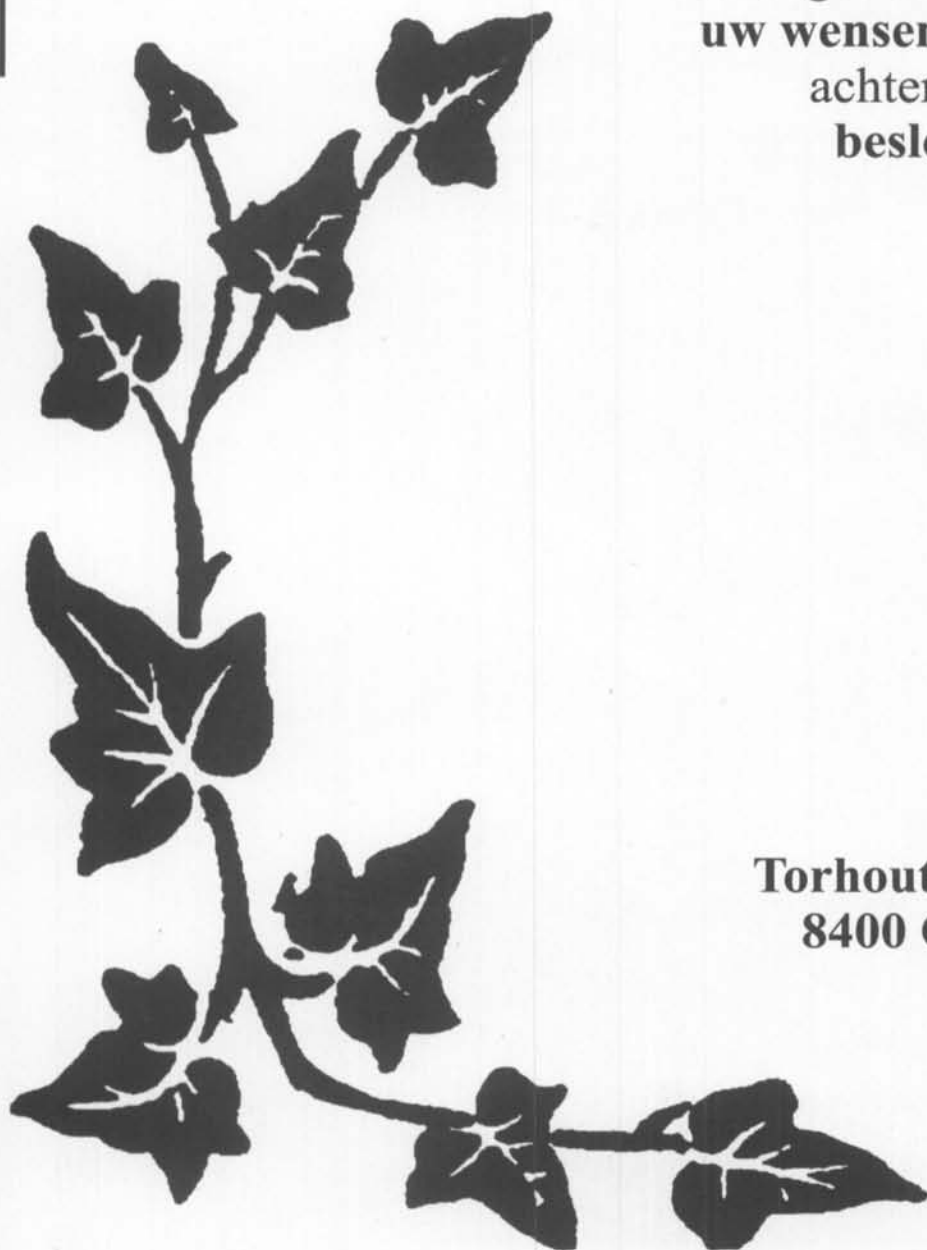
Hoek Jozef II straat en
Christinastraat - Oostende

Waar kwaliteit nog
vakmanschap is

Uitvaartverzorging - Funerarium

Jan Nuytten

Het **uitvaartkontrakt**
is de absolute **zekerheid**
dat uw begrafenis of crematie
zal uitgevoerd worden volgens
uw wensen en dat uw familie
achteraf **geen financiële**
beslommeringen heeft

Torhoutsesteenweg 88 (h)
8400 Oostende (Petit Paris)
tel. 059/80.15.53